

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

Številka: 700-08/16-1/ EPA 1304-VII
Ljubljana, 24. junij 2016

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je, na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), sprejela naslednje

M n e n j e

k Poročilu o delu Državnega pravobranilstva Republike Slovenije za leto 2015

Komisija za državno ureditev (v nadaljevanju komisija) je na 75. seji 22. junija 2016 obravnavala Poročilo o delu Državnega pravobranilstva Republike Slovenije, EPA 1304 - VII (v nadaljevanju: poročilo), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložil Generalni državni pravobranilec (v nadaljevanju: predlagatelj).

Komisija **se je seznanila** s poročilom.

Predlagatelj je predstavil nekaj poudarkov iz poročila. V 2015 je Državno pravobranilstvo (v nadaljevanju: DP) prejelo 40.986 zadev, tako, da je bil pripad zadev za 10,8 % manjši kot 2014. DP je imelo v delu skoraj 85.000 zadev. Zaključenih je bilo približno 43.000 zadev, kar je 15 % več kot 2014, še vedno pa je bilo konec 2015 odprtih več kot 40.000 zadev. Povečuje se predvsem število stečajnih in izvršilnih zadev, ki tudi v celoti potekajo dalj časa, pri čemer so zastaralni roki 10 let. Poročilo je strukturirano enako kot prejšnja leta, zato je mogoča primerjava podatkov. Ob predstavitvi statistike so podana tudi nekatera priporočila in sodbe domačih in evropskih sodišč, ki bi lahko bila zanimiva za pristojne institucije pri pripravi prihodnjih ukrepov, ki bi jih sprejeli na zakonodajnem področju in za kazenska sodišča pri vodenju postopkov. Poročilo bo poslano v vednost vsem resorjem in sodiščem, da bi se na podlagi predstavljene statistike in priporočil zmanjšalo število sporov, v katere je vpletena država.

Predlagatelj je omenil napako DP, šlo je za zamujen rok za vložitev ničnostne tožbe zoper izvedbeni akt EK. Razlogi za to napako so večplastni, znotraj DP poteka disciplinski postopek, ne glede na to pa, kot je dejal predlagatelj madež na DP ostaja, čeprav se napakam nikoli ni mogoče popolnoma izogniti. Disciplinski postopek napake ne bo popravil, bo pa mogoče z jasno analizo ugotoviti zakaj je do napake prišlo in s tem zmanjšati možnost takšnih dogodkov v prihodnje.

DP trenutno zaposluje reformni proces, ki ga vodi Ministrstvo za pravosodje (v nadaljevanju: MP). DP je državo opozorilo, da je zakonska osnova za delovanje DP v postopkih zastopanja države pomanjkljiva, predvsem v kontrolnih, nadzorstvenih in disciplinskih elementih, ki bi jih

bilo treba uvesti v samo ureditev DP. Proces spreminjanja zakonodajnega okvira poteka v sodelovanju in usklajevanju med DP in MP.

Predstavnica MP je predstavila pogled ministrstva na poročilo, ki je statistično natančno, podrobno in omogoča primerjavo s prejšnjimi leti. Omenila je, da MP v poročilu morda pogreša predstavitev ukrepov za zagotavljanje še učinkovitejšega dela in poslovanja in če je bil opravljen razmislek o racionalizaciji poslovanja DP. S predstavitvijo novih predlogov in ukrepov za ravnanje bodo lahko rezultati v prihodnje še boljši.

* * *

Komisija je poročilo DP pohvalila kot dobro pripravljeno in pregledno.

Člani komisije se ob obravnavi poročila niso mogli izogniti vprašanju o pripravi nove zakonodaje, ki bo urejala delovanje državnih pravobranilcev. Komisijo je zanimalo ali je govora o novem zakonu o DP ali o nadgradnji obstoječe zakonodaje. V medijskih zapisih je bilo govora tudi o ukinjanju državnega pravobranilstva in uvajanju državnih odvetnikov in njihovega prenosa pod MP. Komisija je poudarila, da morajo biti zakonske spremembe, ki bodo posegle v položaj in delo državnih pravobranilcev pretehtane in usklajevane na relaciji med DP in MP. Komisija se je strinjala z mnenjem, da mora biti zakonodajno pravni položaj DP ustrezen njihovi funkciji pooblaščenec države, ki zastopajo RS in druge z zakonom določene subjekte pred domačimi in tujimi ter mednarodnimi sodišči in upravnimi organi, pri čemer varujejo ugled RS, skrbijo za čim manjše obremenitev proračuna in skrbijo tudi za varstvo človekovih pravic. V razpravi ob novem zakonu o DP je treba pretehtati pomen in položaj državnih pravobranilcev tudi s stališča ali morajo državni pravobranilci poleg naštetih nalog opravljati še katere druge. Priprava novega zakona je pravi čas za premislek o vseh vlogah in kompetencah državnih pravobranilcev in širši pogled države na funkcijo državnega pravobranilca.

Predlagatelj je članom komisije pojasnil, da je pobuda za spremembo zakonodaje prišla s strani DP, ker so ugotavljali, da je uspešno zastopanje države dostikrat omejeno tudi z zakonodajnimi rešitvami in pristojnostmi DP. Relativno hitro je bilo jasno, da bo treba iti v pripravo novega zakona, ker je potrebnih preveč sprememb, da bi bila mogoča novela obstoječega Zakona o DP. Predlagatelj je omenil, da sta se v pogovorih z MP izoblikovali 2 izhodišči kako urediti položaj DP, ali nadgradnja sedanjega sistema DP ali pa razkorak z njim in iskanje novih načinov delovanja DP. Člani komisije so želeli izvedeti kakšno je stališče DP do predlaganih izhodišč. Komisiji je bilo s strani predlagatelja predstavljeno, da si v DP želijo nadgradnjo obstoječe ureditve, ki ima v smislu centraliziranega samostojnega organa pri zastopanju, ki v sožitju s stranko – državo, zastopa njene interese v sodnih postopkih, v našem okolju dolgo tradicijo.

Predlagatelj se je odzval tudi na zapise o ukinitvi DP in komisijo opozoril, da v nobenem primeru ne bo prišlo do ukinitve DP, ne glede na to, kako se bodo državni pravobranilci imenovali, saj vsaka država organ kot je DP potrebuje, čeprav so prakse in poimenovanja v različnih državah različna. Pri pripravi novega zakona o DP gre za vprašanje različnih izhodišč glede statusa oziroma umestitve državnih pravobranilcev znotraj države in državnih pravosodnih institucij.

Člani komisije so želeli preveriti tudi stališče MP do priprave novele Zakona o DP in MP je potrdilo, da potekajo intenzivna usklajevanja in da si MP želi, da bi še pred sodnimi počitnicami dalo osnutek novega zakona v javno razpravo. Izhodišča in dileme bodo predstavljene tudi v javni razpravi, ki bo potekala v postopku sprejemanja zakona. Nekatere razlike v pogledih na delovanje DP obstajajo, vendar pa se obe strani strinjata, da je

potrebno zastopanje državnih pravobranilcev urediti na optimalen način, ki bo v korist države in državljanov.

Komisija je izpostavila velik padec pripada s strani Evropskega sodišča za človekove pravice (ESČP). ESČP je v 2015 DP vročilo le 14 novih pritožbenih zadev zoper Slovenijo, pripad novih zadev se je v primerjavi z 2014 zmanjšal za več kot 70%. Člani komisije so preverjali razloge za takšno zmanjšanje in ali je morda na podlagi te številke že upati, da se bo trend pripada obrnil. Predlagatelj je potrdil, da gre res za velik padec pripada, verjetno pa iz tega enoletnega podatka še ne moremo zaključevati, da je pri nas manj kršitev. Res pa je, da sodišča delajo hitreje in zato na primer na segmentu sojenja v razumnem roku prihaja do manj zastoja na sodiščih in zato tudi manj pritožb. Morda je delno razlog manjšega pripada tudi v tem, da je prišlo na ESČP do menjave sodnika in v tem primeru mora stari sodnik rešiti vse stare zadeve.

* * *

Za poročevalca na seji matičnega odbora je bil določen državni svetnik Rajko Fajt.

Predsednik
Rajko Fajt, l.r.